

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Hegedűs Sára ügyvéd (....) által képviselt dr. felperes neve(....) felperesnek, a Balogh, B. Szabó, Jean és Társai Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Bihary Ákos ügyvéd) által képviselt ... Kft. (....) alperes ellen növényfajta oltalom bitorlásának megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2013. február 27. napján kelt, 3.P.23.335/2012/9. számú ítélete ellen a felperes 10. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes az államnak külön felhívásra megfizetni 362.200 (Háromszázhatvankétezer-kétszáz) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, miszerint az alperes azzal, hogy 2006. október 16. és 2008. november 25. között 7.800 kg ÖKO-10 fajtájú tönkölybúza szaporító anyagát forgalomba hozatalra ajánlotta, ebből 7.200 kg-ot kereskedelmi forgalomba hozott, a maradék 600 kg-ból árunövényt állított elő és azt értékesítette, bitorolta a felperest 80%-os részaránnyal megillető ... lajstromszámú növényfajta oltalmat. Ezért az alperest eltiltotta a fenti jogsértéstől és kötelezte, hogy szolgáltatson adatot a bitorlással érintett növényfajta előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében részt vevőkről, valamint az ilyen áruk terjesztésére kialakított üzleti kapcsolatokról.

Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 195.103 forint gazdagodást és annak 2007. október 20. napjától a kifizetésig számított törvényes mértékű kamatát. Az ezt meghaladó keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 127.000 forint perköltséget, az államnak pedig a NAV külön felhívására 718.000 forint illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt illetéket.

A tényállásban rögzítette, miszerint a felperes 80, a perben nem álló dr. K... F...

20%-ban jogosultja az ... 29-i elsőbbségű, ÖKO-10 fajtanévű tönkölybúza növényfajta oltalomnak, aminek ők az O... M... M... I... (O...) által nyilvántartott fajtafenntartói is.

Az alperes 2006 októberében a N... Egyetemről 600 kg szuperelit fokozatú, ÖKO-10 fajtájú tönkölybúza vetőmagot vásárolt 93.600 forintért, az ehhez tartozó származási bizonylatot dr. K... F... írta alá. Az alperes a vetőmagot négy hektáron elvetette, ebből 7.800 kg elit fokozatú vetőmagot takarított be. Ezt 2007 szeptemberében egy 7.200 és egy 600 kg-os tételben fémzároltatta. Az első tételt 2007 októberében részben magánszemély, részben társaságok részére értékesítette 150 forint/kg áron, összesen nettó 1.080.000 forintért, ami után dr. K... F... részére 108.000 forint fajtahasznosítási díjat fizetett ki. A fennmaradt 600 kg vetőmagot az alperes elvetette, abból 2008-ban árunövényt takarított be, amit november 25. napján egy másik, Franckenkorn nevű fajtaival együtt 2.717.570 forint + áfa eladási áron az A... Kft. részére értékesített.

A felperes módosított keresetében kérte megállapítani, hogy az alperes 2006. október 16. és 2008. november 25. között azzal, hogy az oltalom alatt álló növényfajta szaporítóanyagból 7.800 kg-ot forgalomba hozatalra ajánlott, ebből 7.200 kg-ot forgalomba hozott és 600 kg-ból újat állított elő, valamint 24.960 kg szaporító anyagot forgalomba hozott, bitorolta a perbeli növényfajta oltalmát. Kérte az alperest a további jogsértéstől eltiltani, adatszolgáltatásra, illetve a még raktáron lévő tönkölybúzának a részére való kiadására kötelezni. A bitorlással elért gazdagodás késedelmi kamattal terhelt visszatérítésére is igényt tartott. A licenciadíjban megtestesülő gazdagodás összegét először 11.980.800 forintban határozta meg, később keresetét leszállította 4.723.200 forintra. Számítását arra alapította, hogy a 2009. évi XXVII. törvényből megállapíthatóan a tönkölybúza tekintetében fizetendő fajtahasználati díj kb. háromszorosa az egyéb vevőmagokénak. A 2006-2007. évi 600 kg szuperelit szaporítóanyag után 1300 forint/kg, azaz 780.000 forint díjat talált méltányosnak. Az előállított 7.800 kg elit fokozatú szaporítóanyagból 600 kg tekintetében 2007/2008. évre vetítve 650 forint/kg díjjal kalkulálva 390.000 forintot ítélt arányosnak. A forgalomba került 7.200 kg után 4.680.000 forint a meg nem fizetett licenciadíj. A 600 kg-ból előállított 24.960 kg terményt álláspontja szerint 2008-ban az alperes szintén szaporítóanyagként értékesítette, ami után figyelemmel a szaporítási fokra 2%-os szorzó alkalmazásával 54.351 forint a fizetendő díj összege. Mindösszesen tehát az alperes 5.904.351 forinttal gazdagodott, melyből felperest a részesedése alapján 4.723.200 forint illeti meg.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Azzal védekezett, hogy a 600 kg vetőmagot jogszerűen vásárolta, de arra is hivatkozott, hogy az érintett típusú tönkölybúza alkalmazotti találmánynak minősül, mivel dr. K... F... 1983 óta munkaviszonyban áll a N... Egyetemen. Ekként a felperes kizárólagos hasznosítás iránti joga kimerült. Nem vitatta, hogy 7.800 kg elitre fémzároltatott vetőmagot állított elő és abból 7.200 kg-ot nettó 1.080.000 forint vételáron értékesített. Állította ugyanakkor, hogy a fennmaradó 600 kg vetőmagból árunövényt hozott létre, amit

tovább értékesített az A... Kft. részére. Ezt igazolja, hogy 2008-ban egyáltalán nem végeztetett vetőmag fémzárolást. A felhasználás dr. K... F... tudtával és hozzájárulásával történt és részére 129.600 forint licenciadíjat megfizetett, a díjjal pedig a szabadalmastársaknak egymás közt kell elszámolniuk. Összecszerűségében eltűzottnak és bizonyíthatatlannak találta a felperesi követelést, mert a forgalomban a vetőmag értékesítése utáni nettó árbevétel 10%-ában szokták általában meghatározni a hasznosítási díjat és dr. K... F...cel is így számoltak el.

Az elsőfokú bíróság, utalva a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.) 109. § (1), (2) és (3) bekezdésére, 114/C. §-ára, 35. § (1) és (2) bekezdésére a keresetet részben alaposnak találta.

Az alperes által feltárt számlák és származási bizonylatok, valamint a felek nyilatkozatai alapján aggály nélkül megállapíthatónak találta, hogy az alperes a vásárolt 600 kg szuperelit vetőmagból 7.800 kg szaporítóanyagot állított elő, ebből 7.200 kg-ot értékesített, 600 kg vetőmagot újból elvetett. A felperes ennél nagyobb volumenű vetőmag forgalmazást nem tudott bizonyítani. Ugyanakkor a M... S... H... adatszolgáltatása igazolta, hogy az alperes az elismert mennyiségen túl további tételeket nem fémzároltatott az adott időszakban. Azt is alaptalanul vitatta a felperes, hogy az A... Kft. részére az alperes szaporítóanyagot adott el, ugyanis a számlán szereplő „V...” vámtarifaszám ezt nem bizonyítja kétséget kizáróan, amit megerősít az is, hogy 2008-ban az alperes nem fémzároltatott vetőmagot. Az elsőfokú bíróság elfogadta azt az alperesi előadást is, hogy a 2008-ban értékesített 24.960 kg-nak kb. fele volt csak a perrel érintett növényfajta, a másik fele Franckenkorn fajtájú tönkölybúza volt. Rámutatott, hogy a felperes sem vonta kétségbe, hogy a 600 kg vetőmag 3-3,5 hektárterületen vethető el és az állított hozam ellenkezőjét sem bizonyította. Így okszerű, hogy a szóban forgó vetőmagból a számlán szereplő mennyiségű árunövény fele termett. Ugyanakkor nem volt kérdéses, hogy a hasznosításhoz az alperes nem kérte a felperes engedélyét, akinek így nem volt megfelelő lehetősége arra, hogy az oltalomból fakadó jogait gyakorolja. Nem mentette az alperest az alkalmazotti szabadalomra, illetve dr. K... F... saját jogú használatára való hivatkozása, a jogkimerülés Szt. 110. § (1) bekezdésében foglalt szabálya sem volt alkalmazható. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy felperesi engedély hiányában az alperes a növényfajta hasznosításával az Szt. 26. § (3) bekezdése és 109. § (2) bekezdése szerint bitorlást valósított meg.

Minthogy az alperes a fajtahasználati díjjal gazdagodott, azt köteles visszatéríteni a felperesnek, függetlenül attól, hogy szándéka szerint a díjjal dr. K... F...cel elszámolt. Az elsőfokú bíróság elfogadta azt az érvelést, hogy a licencforgalomban a fajtahasznosítási díj jellemzően az értékesítés utáni nettó árbevétel 10%-át teszi ki. Érvelése szerint ez összhangban áll a növényfajta tekintetében párhuzamosan folyt 3.P.21.096/2008. számú perben feltárt adatokkal. A felperes a perben nagyságrendekkel magasabb gazdagodást követelt, számításának alaposságát azonban figyelmeztetés ellenére sem igazolta. Mindössze az előadás szintjén rekedt, hogy szaporulati fokonként különböző

szorzókat kell alkalmazni, és azt sem igazolta, hogy az ilyen számítás összhangban állna a valós licencforgalmi viszonyokkal. Mindössze egy olyan jogszabályra hivatkozott, amely csak a peresített időszak után lépett hatályba, de sem ebből, sem más jogszabályból nem tűnik ki, hogy a tönkölybúza tekintetében fizetendő fajtahasznosítási díj kb. háromszorosa lenne az egyéb vetőmagokénak. A szakértő kirendelése iránti indítványnak pedig azért nem adott helyt az elsőfokú bíróság, mert azt a felperes törvényes figyelmeztetés ellenére elkéssetten terjesztette elő. Mindezt értékelve az elsőfokú bíróság a gazdagodás mértékét a 7.200 kg vetőmag értékesítéséből befolyt adózatlan 1.080.000 forint árbevétel, továbbá az A... Kft. részére történt értékesítésből befolyt nettó árbevétel közelítéssel felének ($2.717.570/2=1.087.035$ forint) 10%-ában határozta meg azzal, hogy az így keletkezett összeg 80%-a, azaz 195.103 forint ($108.703+56.400$) illeti meg a felperest. A késedelmi kamat kezdő időpontját a csatolt számlákhoz viszonyítottan középarányosan állapította meg, mértékét a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint határozta meg. Alaposnak találta a felperes adatszolgáltatásra vonatkozó igényét, nem adott helyt ugyanakkor a raktáron tartott vetőmagvak részére való kiadása iránti kérelemnek egyrészt, mert ilyen jogkövetkezményt az Szt. 35. §-a nem tartalmaz, de ezen túl nem is volt bizonyított, hogy az alperesnek van még birtokában a perbeli fajtából.

Az összességében nagyobb részt pervesztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a perköltség megfizetésére. Az alperest képviselő ügyvéd munkadíjának megállapításánál figyelemmel volt a pertárgy értékre, az ügy bonyolultságára, a kifejtett tevékenységekre és azt is értékelte, hogy a felperes az objektív jogkövetkezményeket tekintve nagyobb részt pernyertes lett. Az illeték megfizetésére pedig arra tekintettel kötelezte a felperest, hogy 98,4%-ban tekinthető pervesztesnek az eredetileg előterjesztett kereseti kérelméhez viszonyítottan.

Az ítélettel szemben a felperes élt fellebbezéssel, amiben annak részbeni megváltoztatásával a marasztalás összegét 4.723.200 forintra kérte felemelni.

Továbbra is vitatta, hogy 2007-ben az értékesítésből fennmaradt 600 kg vetőmagot az alperes nem további szaporítás céljára használta. A per iratai között elfekvő elektronikus levelezés is igazolja, hogy nagyobb volumenű többszörözött vetőmag állt az alperes rendelkezésére. Az alperes maga nyilatkozott akként, hogy kb. 120 kg terméshozama származott hektáronként, ily módon legalább 5 hektár területen kellett a 600 kg vetőmagot elvetnie és hektáronként legalább 4 tonna terménynek kellett ebből származnia. Az előtárt származási bizonylatok egyébként mindösszesen 5.680 kg szaporítóanyagot fednek fel, így 1.520 kg vetőmag sorsa ismeretlen. Kitért rá, hogy az A...Kft-vel kötött megállapodás szerinti 12%-os sikértartalom minőség nem a perbeli növényfajta tulajdonsága. Az sem derült ki, hogy a jogügylet tárgyát a Franckenkorn fajtájú búza milyen arányban képezte, hiszen az alperes ennek tényét és mennyiségét származási bizonylattal nem igazolta, holott megtehetette volna. Az pedig, hogy nem végeztetett fémzárolást arra is mutathat, hogy a perbeli növényfajta vetőmagkénti értékesítése történhetett a

valóságban. A helytelen ténybeli következtetésből hibás számítást alkalmazott az elsőfokú bíróság a gazdagodás mértékének megállapításánál. Tévesen jutott arra a következtetésre, miszerint kellőképpen igazolt volt, hogy a szerződéses gyakorlatban a fajtahasználati díj mértéke jellemzően a vetőmag értékesítéséből befolyt árbevétel 10%-a körül alakul és hogy nincs jelentősége a szaporulati fokoknak sem. Érvelése szerint az elért jogtalan előny megítélésénél mezőgazdasági, illetve könyvszakértő véleményére alapozva kellett volna a gazdagodás mértékének módszerét megállapítani. Nyomatékosan utalt rá, miszerint a perbeli időszakban a fajtahasználati díj mértéke az általa megállapítani kért összeggel koherens és ez a díjazás összhangban áll a valós licencforgalmi viszonyokkal, amely ekkor még a gyakorlatban a felek megállapodásától függő szabadáras volt. Sérelmezte és megalapozatlannak találta a perköltségre vonatkozó ítéleti rendelkezést is, ugyanis noha tény, hogy a követelt összeg a megállapítotthoz képest nyilvánvalóan eltúlzottnak tekinthető, de nem hagyható figyelmen kívül, hogy a megállapításra irányuló kereseti kérelem teljes egészében alapos volt. Így az alperest is kötelezni lehet legalább a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira tekintettel.

A másodfokú bíróság a döntést a fellebbezés korlátai között bírálta felül, minthogy az kizárólag a marasztalási összeg módosított kereset szerinti felemelésére vonatkozott, az ítélet a növényfajta oltalom bitorlásának megállapítása, az adatszolgáltatás elrendelése, a megítélt 195.103 forint gazdagodás és járuléka, továbbá a még raktáron lévő termény kiadását elutasító részében jogerőre emelkedett.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást kellő mélységben feltárta, a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, abból az anyagi és eljárási szabályok megfelelő alkalmazásával, okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy az alperest a felperessel szemben az engedély nélküli növényfajta oltalom használat fejében a megítélt összegű gazdagodás visszatérítési kötelezettség terheli. Döntésével, annak indokaira is kiterjedően a másodfokú bíróság egyetértett.

A másodfokú bíróság a felperes vitatása ellenére sem találta megállapíthatónak, hogy az értékesítés után 2007-ben fennmaradt 600 kg vetőmagot az alperes további szaporítás céljára használta, vagy hogy nagyobb volumenű többszörözött vetőmag állt az alperes rendelkezésére. Ezt nem támasztja alá a felhívott elektronikus levelezés. Dr. K... F... kérdésére az alperesi ügyvezető 2007. szeptember 13-án azt a választ küldi, hogy összesen 180 zsák, azaz 7.200 kg ÖKO-10 Elit vetőmag az, amit a saját vetésre szánton kívül el tudnak adni. A 2007. október 5-i e-mailben dr. K... F... az általa intézett kihelyezésekről írt kérve, hogy a korábbi információk alapján a 7,2 t vetőmagból, figyelemmel az alperesi kihelyezésre is helyesen

számítja-e, hogy még 1,54 t a készlet. Majd a felperesi szabadalmastárs 2007. november 16. napján közli, hogy értesülése szerint befejeződött az ÖKO-10 tönköltyetőmag értékesítése és az iránt érdeklődik, hogy az alperesi társaság mennyi vetőmagot, milyen összesített áron értékesített, illetve mennyit használt fel. Erre az alperes 3 nappal később azt válaszolja, hogy a P...-T... Kft.-ének számlázott 56,8 q-t és eladott további 15,2 q-t összesen bruttó 1.296.000 forintért és saját vetésre 8 ha sikerül befejezni) 6 q-t szántak. Végig követhető tehát, hogy összesen 7.800 kg vetőmagról folyt az egyeztetés köztük 2007-ben. Az alperesi ügyvezető meghallgatása során azt is előadta, hogy ők biogazdálkodást folytatnak, ezért a hozam náluk alacsonyabb, így hektáronként kb. 3,5 tonna termelhető, az adott fajtát pedig 3-3,5 hektáron vetették. Ennél nagyobb hozamra a felperes csupán hivatkozott, de a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint erre vonatkozóan bizonyítékot nem szolgáltatott. Ezért a rendelkezésre álló adatok alapján - figyelemmel a Franckenkorn fajtára is - az eljáró bíróság helyesen állapította meg az alperes által termelt és értékesített mennyiségeket a peresített 2006 és 2008 közötti időszakra. Az alperes előadásával és a M... S... H... adatszolgáltatásával szemben a felperes azt sem igazolta, hogy az alperes az A... Kft. részére nem haszonnövényt, hanem szaporítóanyagot adott el. Az a fellebbezési érvelés sem helyes, miszerint 1.520 kg vetőmag sorsa ismeretlen. Az alperes igazolta, hogy 2007-ben két tételben összesen 7.800 kg vetőmagot fémzároltatott, miként a ...-12. szám alatt csatolt bizonylatokkal azt is bizonyította, hogy részben magánszemélynek, részben vállalkozásoknak összesen 7.200 kg terményt értékesített, ami összeccseng az e-mailváltással is. Az is csupán a hivatkozás szintjén maradt, hogy a perbeli 12%-os sikértartalom minőség nem a perbeli növényfajta tulajdonsága, ezt a felperes semmivel nem támasztotta alá.

A fellebbviteli bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság marasztalási összeg számításánál alkalmazott módszerével is, ebben a körben csupán utal helytálló mérlegelésére azzal, hogy magasabb díjtételt, vagy a szaporulati foktól függően magasabb díjjal kalkuláló árképzést a felperes fellebbezésében sem igazolt. A szakértő kirendelésének elmaradását is alaptalanul kifogásolta a felperes. A keresetlevél 2008. május 14. napján érkezett és felperes a keresetét többször módosította. Az elsőfokú bíróság a 2012. október 10. napján tartott tárgyaláson felhívta, hogy az összecszerűség tekintetében számítását részletezze és állításait bizonyítsa. Ennek a felperes oly módon tett eleget, hogy 2013. január 3-án, tehát a jelenlétében 2013. január 11-ére kitűzött tárgyalást megelőző nyolc nappal érkezett beadványában pontosította a követelését, levezette a számítását és kérte igazságügyi mezőgazdasági szakértő kirendelését a fajtajárulék és licencia díj mértékének, összecszerűségének meghatározására. Ebben a helyzetben az elsőfokú bíróság helyesen értékelte úgy, hogy a felperes indokolatlanul késedelmesen terjesztette elő indítványát és nem állapítható meg eljárási szabálysértés a szakértői bizonyítás elmaradása miatt.

Eredménytelenül sérelmezte a fellebbezés a perköltségre vonatkozó ítéleti rendelkezést is, ugyanis figyelemmel a követelés eredeti, illetőleg a marasztalás megítélt összegére a megállapított alperesi ügyvédi munkadíj még annak értékelése

mellett is méltányosnak tekinthető, hogy a kereset a bitorlás körében alapos volt.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával - helyes indokaira tekintettel - helybenhagyta.

A sikertelen fellebbezés okán a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a felperes köteles megfizetni az alperesnek a másodfokú eljárással felmerült költségét, ami a képviseletét ellátó ügyvéd árával növelt munkadíjából áll. Ennek meghatározásánál a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. és 4/A. §-ait alkalmazta.

Az Itv. 62. § (1) bekezdés j) pontja szerinti tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték viselésére a felperes a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 15. § (1) és (3) bekezdése alapján köteles.

, 2013. november 26.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Kincses Attila s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: